

nominał	200 zł
metal	900/1000 Au
stempel	lustrzany
średnica	27,00 mm
masa	15,50 g
wielkość emisji (nakład)	6 000 szt.

Awers: Z prawej strony wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Pod orłem oznaczenie roku emisji: 2004. Z lewej strony wizerunek Ateny trzymającej w dłoni gałązkę oliwną oraz napis: 200 / ZŁ. U dołu półkolem napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA. Pod lewą łapą orła znak mennicy: $\frac{m}{w}$.

Rewers: Wizerunek amfory ze stylizowanymi postaciami trzech współczesnych biegaczy. U dołu z lewej i prawej strony amfory stylizowane wizerunki antycznych biegaczy. W otoku napis: IGRZYSKA XXVIII OLIMPIADY, na amforze w górnej jej części napis: ATENY / 2004.

Projektant monety: **Robert Kotowicz**

nominał	10 zł
metal	Awers: rdzeń: Ag 925/1000 platerowane Au 999/1000; pierścień: Ag 925/1000 Rewers: rdzeń: Ag 925/1000; pierścień: Ag 925/1000 platerowane Au 999/1000
stempel	lustrzany
średnica	32,00 mm
masa	14,14 g
wielkość emisji (nakład)	90 000 szt.

Awers: W centralnej części wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Poniżej orła oznaczenie roku emisji: 2004 poprzedzone oraz zakończone meandrami. Na tle stylizowanej bieżni u góry półkolem napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA, u dołu napis: ZŁ 10 ZŁ. Pod lewą łapą orła znak mennicy: $\frac{m}{w}$.

Rewers: Z prawej strony wizerunek dyskobola z amfory panatenańskiej. Z jego lewej strony półkolem napis: IGRZYSKA XXVIII / OLIMPIADY / ATENY 2004.

Projektant monety: **Urszula Walerzak**

nominał	10 zł
metal	925/1000 Ag
stempel	lustrzany
średnica	32,00 mm
masa	14,14 g
wielkość emisji (nakład)	70 000 szt.

Awers: Z prawej strony wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Pod orłem oznaczenie roku emisji: 2004. Z lewej strony wizerunek Ateny trzymającej w dłoni gałązkę oliwną oraz napis: 10 / ZŁ. U dołu półkolem napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA. Pod lewą łapą orła znak mennicy: $\frac{m}{w}$.

Rewers: Na tle stylizowanego fragmentu Partenonu wizerunek dwóch szermierzy. U góry półkolem napis: IGRZYSKA XXVIII OLIMPIADY. U dołu napis: ATENY 2004 oraz poniżej stylizowana palmeta.

Projektant monety: **Robert Kotowicz**

nominał	2 zł
metal	stop CuAl5Zn5Sn1
stempel	zwykły
średnica	27,00 mm
masa	8,15 g
wielkość emisji (nakład)	1 000 000 szt.

Awers: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, po bokach orła oznaczenie roku emisji: 20-04, pod orłem napis: ZŁ 2 ZŁ, w otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA poprzedzony oraz zakończony sześcioma perełkami. Pod lewą łapą orła znak mennicy: $\frac{m}{w}$.

Rewers: Wizerunek trzech biegaczy z malowidła na amforze panatenańskiej. Wokół na tle stylizowanej bieżni napis: IGRZYSKA XXVIII OLIMPIADY ATENY 2004.

Na boku: ośmiokrotnie powtórzony napis: NBP, co drugi odwrócony o 180 stopni, rozdzielony gwiazdkami.

Projektant awersu: **Ewa Tyc-Karpińska**
Projektant rewersu: **Urszula Walerzak**

Monety zostały wyprodukowane w Mennicy Państwowej SA w Warszawie.

Skład i druk: **Drukarnia NBP**

Monety kolekcjonerskie

9 sierpnia 2004 r. – w dniu ślubowania polskiej kadry olimpijskiej – Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu monety kolekcjonerskie upamiętniające Igrzyska XXVIII Olimpiady. Są one dostępne w Narodowym Banku Polskim oraz pozostałych punktach sprzedaży od dnia 11 sierpnia 2004 r. Monety mają następujące nominały:

- 200 zł – wykonana stemplem lustrzanym w złocie;
- 10 zł – wykonana stemplem lustrzanym w srebrze, platerowanym złotem;
- 10 zł – wykonana stemplem lustrzanym w srebrze;
- 2 zł – wykonana stemplem zwykłym w stopie CuAl5Zn5Sn1, zwanym Nordic Gold.

Starożytna Grecja, kolebka europejskiej kultury, która wydała wspaniałych filozofów, poetów, rzeźbiarzy, matematyków, stworzyła także pierwsze sportowe igrzyska. W 776 roku przed naszą erą zapisane zostało nazwisko Koroibosa, zwycięzcy biegu na dystansie jednego stadionu na igrzyskach w Olimpii.

W starożytnej Grecji organizowano liczne igrzyska ku czci bogów, z okazji świąt religijnych i pogrzebów. Znały się igrzyska panatenańskie, eleuzyjskie, istmijskie, nemejskie. Ale olimpijskie stały się najślawniejsze. Dlaczego? Pod opieką Zeusa w Olimpii najlepiej i najmocniej realizowały się ideały cnoty, piękna, mądrości, walki (*kalokagatia*) oraz pokoju bożego (*ekecheiria*), który nastawał z czasem igrzysk.

– Igrzyska XXVIII Olimpiady • Ateny 2004 –

Jak stwierdza prof. Witold Dobrowolski, archeolog i historyk sztuki z Uniwersytetu Warszawskiego, „podczas gdy wszyscy inni uważali sport tylko za rozrywkę, Grecy potraktowali go do tego stopnia poważnie, że urósł do rangi filozofii życiowej, a wszelkiego rodzaju zawody sportowe stały się podstawą wychowania”.

Po utracie przez Grecję niepodległości, a następnie włączeniu jej do imperium rzymskiego nastąpił powolny rozkład państwa i upadek sportu. W 393 roku naszej ery cesarz Teodozjusz I Wielki wydał zakaz organizacji igrzysk olimpijskich. „Zgasła uroczystość olimpiad, obchodzona co cztery lata” – zanotował w XI wieku kronikarz bizantyjski Georgios Kedrenos. Minęły wówczas 292 olimpiady, zacząć się miała dwusetna dziewięćdziesiąta trzecia. Trzeba było wielu stuleci, by wskrzesić ideę olimpijską. Twórcą nowożytnych igrzysk, Francuz Pierre de Coubertin, wizjoner i romantyk, studiował historię i pedagogikę na paryskim uniwersytecie, był gorącym wielbicielem Grecji i kultury fizycznej. Na jego działalność miały wpływ trzy czynniki: zafascynowanie Grecją, wyniesione z czasów młodości, a pogłębione odkopaniem ruin Olimpiii, obserwacje pedagogiczne poczynione w krajach anglosaskich i przemyslenia wielkich myślicieli francuskich i brytyjskich.

W czerwcu 1894 roku w Sorbonie na zjeździe przedstawicieli organizacji sportowych z kilku państw, który przelotczył się w I Kongres Olimpijski, powołano do życia Międzynarodowy Komitet Olimpijski.

Pierwsze nowożytne Igrzyska Olimpijskie odbyły się w dniach 6-15 kwietnia 1896 roku w Atenach. Startowało w nich 245 zawodników (przeciwnikiem udziału kobiet był sam Coubertin) z 14 krajów. Program Igrzysk obejmował 10 dyscyplin. Pierwszym mistrzem olimpijskim został Amerykanin James Connolly, który wygrał w trójskoku. Bohaterem Greków stał się Louis Spiridon, zwycięzca biegu maratońskiego. Co ciekawe, zwycięzcy otrzymywali srebrny medal i koronę z liści drzewa oliwnego.

Polacy pod własnym sztandarem pojawili się na letnich Igrzyskach Olimpijskich w 1924 roku w Paryżu. Wcześniej, w 1919 roku powołano do życia Polski Komitet Olimpijski. W stolicy Francji wystartowała 77-osobowa ekipa. Polacy zdobyli dwa medale: srebrny – kolarze torowi w drużynowym wyścigu na 4 km, brązowy – jeździec rotmistrz Adam Królikiewicz na koniu Picador.

Pierwszy złoty medal dla Polski wywalczyła Halina Konopacka w 1928 roku na Igrzyskach w Amsterdamie, rzucając dyskiem na odległość 39,62 m i ustanawiając rekord świata. W Amsterdamie zdobyliśmy drugi złoty medal. Kazimierz Wierzyński za zbiór wierszy „Laur Olimpijski” otrzymał najwyższe wyróżnienie w Olimpijskim Konkursie Sztuki. Łącznie w tych Konkursach polscy twórcy zdobyli 8 medali, w tym trzy złote.

Na Igrzyskach w Los Angeles w 1932 roku Janusz Kusociński odniósł heroiczne zwycięstwo w biegu na 10 kilometrów, pokonując znakomitych Finów i potworny ból krwawiącej, obtartej stopy. Drugi złoty medal wywalczyła na 100 m Stanisława Walasiewicz.

„Brunatna” olimpiada w Berlinie w 1936 roku nie przyniosła nam sukcesu w postaci mistrzowskiego tytułu. Brązowa medalistka w rzucie oszczepem, Maria Kwaśniewska, została natomiast miss igrzysk.

Po dwunastu latach przerwy, spowodowanej II wojną światową, skromna polska ekipa wystąpiła w 1948 roku w Londynie. Brązowy medal zdobył pięściarz Aleksy Antkiewicz. W 1952 roku w Helsinkach, gdańszczanin, żołnierz armii gen. Andersa, Zygmunt Chychła, otworzył chwalebny rozdział polskiego pięściarstwa. Zdobył pierwszy w tej dyscyplinie i pierwszy po II wojnie światowej złoty medal olimpijski.

W Melbourne w 1956 roku wystartowała nowa generacja polskich sportowców. Elżbieta Duńska-Krzesińska wyrównała własny rekord świata w skoku w dal i stanęła na najwyższym podium. Janusz Sidło w finałowej kolejce użyczył swojego oszczepu przyjacielowi Danielsenowi z Norwegii, a ten posłał go najdalej z całej stawki. Polak zdobył srebro. To jedyny medal, który zdobył startując w pięciu igrzyskach olimpijskich.

Dwa srebrne medale szablistów były zapowiedzią przyszłych światowych sukcesów polskich szermierzów.

W Rzymie w 1960 roku Polacy zdobyli 21 medali, w tym 4 złote: Zdzisław Krzyszkowiak w biegu na 3 km z przeszkodami, Józef Szmidt w trójskoku, Kazimierz Paździor w boksie i Ireneusz Paliński w podnoszeniu ciężarów. Igrzyska w Tokio w 1964 roku to kapitalny bieg w finale sztafety 4 x 100 m Teresy Cieplą, Ireny Kirszenstein, Haliny Góreckiej i Ewy Kłobukowskiej – zwycięstwo nad Amerykankami i pobicie rekordu świata. Trzy złote medale zdobyli kolejno polscy pięściarze: Józef Grudzień, Jerzy Kulej i Marian Kasprzyk. Józef Szmidt wywalczył – po ciężkiej kontuzji – swój drugi złoty medal.

Meksyk, 1968 rok. Niesamowite Igrzyska na wysokości ponad 2000 m nad poziomem morza. Irena Kirszenstein-Szewińska ustanowiła rekord świata w biegu na 200 m i zdobyła swój drugi złoty medal olimpijski, podobnie jak Waldemar Baszanowski w podnoszeniu ciężarów i Jerzy Kulej w pięściarstwie.

Monachium, 1972 rok. Witold Woyda, florecista, jako pierwszy z polskich olimpijczyków zdobywa na jednych Igrzyskach dwa złote medale. Polscy piłkarze pokonują w finale Węgrów 2:1 i zdobywają mistrzostwo olimpijskie. Józef Zapędzki po raz drugi jest najlepszy w strzelaniu z pistoletu. Władysław Komar, dwumetryjny kulomiot płacze ze szczęścia stojąc na najwyższym podium. Te Igrzyska miały też tragiczny wymiar – atak terrorystów palestyńskich i śmierć izraelskich sportowców.

Montreal, 1976 rok. Irenissima! Irena Szewińska, po wspaniałym biegu na 400 m, ustanawiając nowy rekord świata, zdobywa swój trzeci złoty medal. Ogółem wywalczyła siedem olimpijskich medali. 19-letni Jacek Wszoła urzekł swą młodzieńczą radością i skutecznością, pokonując faworytów w skoku wzwyż. „Jedziemy po złoto!” – zapowiadał przed Igrzyskami Hubert Wagner, trener siatkarzy. Dotrzymali słowa on i jego zawodnicy. Mistrzem w pięcioboju został Janusz Pečiak. W Montrealu Polacy zdobyli 26 medali, w tym 7 złotych. W skoku o tyczce najlepszy był Tadeusz Ślusarski.

Moskwa, 1980 rok. Kryzys polityczny odbił się na olimpijskim ruchu. Z Igrzyska wycofali się Amerykanie i kilka innych ekip. Dla nas najwspanialsze przeżycia to triumf Władysława Kozakiewicza w skoku o tyczce, porywający bieg Bronisława Malinowskiego na 3 km z przeszkodami i niespodziewane zwycięstwo jeźdźca Jana Kowalczyka.

Los Angeles, 1984 rok. Na tych Igrzyskach zabrakło polskiej reprezentacji, podobnie jak kilku innych z tak zwanego bloku wschodniego. Znowu polityka wzięła górę nad ideą olimpijską.

Seul, 1988 rok. Waldemar Legień w judo i Andrzej Wroński w zapasach zdobyli złote medale w tym samym dniu.

Barcelona, 1992 rok. Bohaterami ekipy są pięciobojsi. Arkadiusz Skrzypaszek zdobywa dwa złote medale: indywidualnie i w drużynie. Waldemar Legień ponownie staje na najwyższym podium. Piłkarze, po porywającym pojedynku z Hiszpanami, zdobywają srebrny medal.

Atlanta, 1996 rok. Już w pierwszym dniu złoty medal zdobywa Renata Mauer w strzelaniu z karabinka pneumatycznego. Fantastycznie walczą zapasnicy w stylu klasycznym: Włodzimierz Zawadzki,

Ryszard Wolny i Andrzej Wroński – zdobywają trzy złote medale. 19-letni Mateusz Kusznierewicz wygrywa w żeglarskiej klasie finn. Paweł Nastula podtrzymuje złote tradycje w judo. Artur Partyka stacza kapitalną walkę w skoku wzwyż z Charlesem Austinem. Robert Korzeniowski zdobywa swój pierwszy złoty medal w chodzie sportowym.

Sydney, 2000. Bohaterem ekipy jest Robert Korzeniowski, który zdobył dwa złote medale. Drugie dwa dorzucili młociarze: 18-letnia Kamila Skolimowska oraz Szymon Ziółkowski. Renata Mauer-Różańska, po niepowodzeniu w strzelaniu z karabinka pneumatycznego, zwycięża w drugiej konkurencji, strzelaniu z trzech pozycji. Pierwszy złoty medal w wioślarstwie zdobywają Robert Sycz i Tomasz Kucharski.

W letnich Igrzyskach Olimpijskich Polacy zdobyli do tej pory 241 medali, w tym: 56 złotych, 73 srebrne i 114 brązowych.

A jak będzie w Atenach?

Ateny ubiegały się o organizację igrzysk olimpijskich jeszcze w 1996 roku, w stulecie nowożytnych igrzysk. Członkowie MKOl. wybrali jednak Atlante.

Dopiero w rywalizacji o organizację igrzysk w 2004 roku stolica Grecji pokonała wszystkich kontrkandydatów: Buenos Aires, Cape Town, Rzym i Sztokholm.

Igrzyska XXVIII Olimpiady trwać będą od 13 do 29 sierpnia 2004 roku. Wystartuje w nich 10.500 zawodniczek i zawodników z 201 państw. Rywalizować będą oni w 37 dyscyplinach na 38 obiektach sportowych. Odbędzie się 301 ceremonii wręczania medali.

Zawody olimpijskie zostaną rozegrane na nowych lub zmodernizowanych obiektach sportowych w Atenach. Jedynie mecze piłkarskie zostaną rozegrane w Salonikach, Volos, Heraklio i Patras. Finał zaś w Atenach. Konkurs pchnięcia kulą odbędzie się na starożytnym stadionie w Olimpi.

Polskę reprezentować będzie około 200 zawodniczek i zawodników, którzy będą rywalizować w 21 dyscyplinach. Polacy wystąpią tylko w jednej grze zespołowej – piłce siatkowej mężczyzn.

W wiosce olimpijskiej zamieszka 16.000 sportowców, trenerów i działaczy. Wśród nich Jacques Rogge, przewodniczący Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego.

W ramach przygotowań do Olimpiady stolica Grecji wzbogaciła się między innymi o obiekty sportowe z pięknym stadionem na czele, nowoczesne lotnisko, autostrady i obwodnice, rozbudowano metro, powstał także jeden z najpiękniejszych Parków Olimpijskich, a w całym Atenach posadzono miliony krzewów i tysiące drzew.

Igrzyska obsługiwać będzie 21.500 dziennikarzy i techników, w tym 16.000 z radia i telewizji oraz 5.500 dziennikarzy prasowych i fotoreporterów.

Nad bezpieczeństwem uczestników będzie czuwać 45-tysięczny personel, w tym 25.000 policjantów, 7.000 żołnierzy, 3.000 agentów bezpieczeństwa, 1.500 strażaków, 3.500 prywatnych ochroniarzy oraz 5.000 wolontariuszy.

Magdalena Janicka
Polski Komitet Olimpijski

Wszystkie monety kolekcjonerskie są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.